

Evaluatie Traverse Zuid en besluitvormingsproces Traverse Noord

De raad heeft de wens geuit dat een aantal aspecten van de resultaten na de herinrichting van de Traverse Zuid worden geëvalueerd. Dat moet gebeuren voordat de vaststelling van het voorlopig ontwerp door het college is vastgesteld. Het is van belang dat zowel raad als college op de hoogte zijn van een aantal, voor het ontwerp van belang zijnde aspecten.

1. In de evaluatie komen de navolgende zaken aan de orde.
  - Verkeersanalyse Traverse Zuid
    - Cijfermatige
    - Afweging fietser op de rijbaan
    - Gedragsinterventie
  - Doseerinstallatie zuidelijke komgrens Waalre-dorp
  - Toepassing van de stille betonklinker
2. Vervolgens wordt de relatie met het nog vast te stellen mobiliteitsplan aan de orde gesteld.
3. Relatie met onderzoek doorgaand vrachtverkeer

1. De Evaluatie i.c. de verkeersanalyse Traverse Zuid

- Cijfermatige analyse Traverse Zuid

In de uitgangspuntennotitie van het project Duurzaam door Waalre zijn onder andere de doelstellingen opgenomen om de verkeerssituatie op de Traverse te verbeteren. Zo is onder andere opgenomen dat:

- Het snelheidsregime op de Traverse is verlaagd naar 30 km/u binnen de bebouwde kom.
- De verkeersintensiteit is gedaald van 12.100 mtv/etm naar de streefwaarde van 8.500 mvt/etm
- Op de Traverse door Waalre-dorp is de auto ondergeschikt aan openbaar vervoer en verleend zo veel als mogelijk voorrang aan fietser en voetganger.
- Op de Traverse maakt de fietser zo veel mogelijk gebruik van de rijbaan en is de weg als 30 km-weg ingericht.

Na de openstelling van de Traverse voor het verkeer kwamen klachten binnen over het verkeersgedrag, veiligheid en snelheid van de weggebruikers. Dat heeft geleid tot een verkeerskundige analyse van de Traverse Zuid op basis van actuele meetgegevens. De resultaten daarvan zijn gedeeld met de bewoners die in gesprek zijn geweest met de gemeente over het onderhavige onderwerp. Op 21 december 2022 heeft het college de raad geïnformeerd over de verkeerssituatie op de Traverse Zuid. De daartoe strekkende raadsinformatiebrief was voorzien van een bijlage waarin de verkeersanalyse cijfermatig wordt onderbouwd. De cijfers geven geen aanleiding tot het nemen van infrastructurele maatregelen. De raadsinformatiebrief en de bijlage zijn bijgevoegd.

De herinrichting van de Traverse Noord wordt daardoor in hoofdlijnen uitgevoerd gelijkend op de Traverse Zuid.

*Een belangrijke opmerking bij de analyse hoort het volgende.
De verkeersreductie op de Traverse Zuid, maar ook op de andere doorgaande wegen kan alleen een blijvend karakter krijgen als de doorstroming op het omliggende wegennet voldoende blijft.*

- Afweging fietser op de rijbaan

Bij de vaststelling van het definitief ontwerp voor de Traverse Zuid heeft de fietser een plek op de rijbaan gekregen en is de maximum snelheid gereduceerd van 50 km/u naar 30 km/u. Mede vanwege het gedrag van het verkeer wordt de situatie niet altijd als veilig beschouwd. In z'n algemeenheid verdient het echter de voorkeur om de fietser in een 30 km/u gebied op de rijbaan te laten. Die lijn wil het college ook op de Traverse Noord vasthouden. Een motivatie daartoe volgt hieronder.

Waarom de fietser op de rijbaan in de Traverse Noord?

Richtlijnen CROW   Voorkeur fietser op de rijbaan

In overeenstemming met het vigerende besluitvorming

Raad gemeente Waalre   Fietser op de rijbaan raadsbesluit NvU (18-12-2018)

Schetsontwerp Traverse   Fietser op de rijbaan raadsbesluit schetsontwerp
d.d. 03-12-2019

Uitvoeringsprogramma "met elkaar op weg naar de toekomst" 2022-2026 pleit voor toename vergroening bij elke herinrichting. Een ontwerp met vrijliggende fietspaden kan aan deze randvoorwaarde niet voldoen.

- Verkeerskundig

Onderstaande vergelijking geeft de voor en nadelen tussen fietsers op de rijbaan en aparte fietspaden schematisch weer.

	Gemengd profiel	Aparte fietspaden
Verkeersveiligheid	+	+
Snelheidsreductie	+	-
Doorstroming	-	+
Ruimtegebruik	+	-
Uniformiteit ¹	+	-
Verkeersleefbaarheid in de omgeving van de Traverse	+	-
Passend binnen nota van uitgangspunten Duurzaam door Waalre	+	-
Mogelijkheid tot groenstructuren	+	-

- Samenspraak

---

¹ Wegbeeld van de Traverse Zuid wordt doorgetrokken naar de Traverse Noord. Hierdoor blijft het wegbeeld uniform.

Denktank heeft op 3 september mede aan de hand van tekeningen een uitvoerige discussie gevoerd over de plek van de fietser. Dat resulteerde in een afweging waarbij het overgrote deel van de denktankleden voor de fietser op de rijbaan waren. Echter met dien verstande dat er een beeld ontstaat dat het voor de weggebruiker wel duidelijk is dat er een plek voor de fiets is gecreëerd. Dat kan door toepassing van een andere bestrating of een ander legverband in de bestrating.

- Fietzersbond

Met de fietzersbond is overleg geweest op 27 juni, 19 september en 4 december 2023. Zij pleiten voor een oplossing waarbij de fietser op de rijbaan is gepositioneerd, maar in de rijbaan wel een zichtbare wijziging in de bestrating zichtbaar is. De fietzersbond maakt ook deel uit van de denktank.

- Gedragsinterventie

Op basis van een onderzoek door Kragten zijn voorstellen gedaan om door middel van een gedragsinterventie het verkeersgedrag in positieve zin te beïnvloeden. Een inhoudelijk advies met betrekking tot de benoemde maatregelen is als bijlage toegevoegd. In het kort komt daar het volgende uit naar voren:

- In de basis werkt de herinrichting. Op punten zelfs beter dan de vastgestelde doelstellingen. De snelheid is passend bij een 30 km-zone. Er wordt om die reden niet geadviseerd op dat vlak aanvullende maatregelen te nemen. Wel zullen altijd excessen blijven optreden, ongeacht de inrichting. Dit kunnen wij als gemeente niet helemaal voorkomen.
- Wanneer we toch extra aandacht willen vestigen op de geldende snelheid van 30 km/h is het advies om de Wollenbergstraat op te nemen in het roulatieschema van de smileys.
- Daarnaast valt het bord bij de doseerlichten beperkt op, met name bij de Heikantstraat. Hierbij dient een afweging gemaakt te worden tussen verplaatsen van het bord en/of het aanbrengen van een aanvullend bord bij het doseerlicht zelf. Dit wordt nog nader onderzocht.
- In een overleg met de bewoners op 13 november 2023 zijn de resultaten van het onderzoek naar de gedragsinterventie gedeeld en nader toegelicht. De volgende afspraken zijn gemaakt:
  - De gemeente neemt de Wollenbergstraat op in de roulatie van de smileys;
  - De gemeente onderzoekt hoe de informatievoorziening van de doseerlichten verbeterd kan worden
  - De gemeente stelt een plan van aanpak op om de gedragsinterventie samen met de bewoners concreet vorm te geven. De gedragsinterventie zal bestaan uit een pakket van maatregelen die samen uitgevoerd gaan worden. Extra aandacht voor de fietsers in de Wollenbergstraat heeft daarbij de focus. Het streven is om begin van het voorjaar 2024 de gedragsinterventie uit te voeren. In die periode stappen ook weer veel mensen op de fiets.

- Evaluatie doseerinstallatie zuidelijke komgrens Waalre-dorp

De doseerinstallatie om verkeer doorgaand verkeer te weren aan de zuidzijde van Waalre-dorp gaat uit van het principe dat een langere reistijd de belangrijkste reden is voor de routekeuze van een forens.

Bij de totstandkoming van de bepaling van maatregelen in de gemeente Waalre om de verkeersdruk terug te dringen en de leefbaarheid te vergroten zijn in het verleden 7 verschillende verkeersmodellen gemaakt. Het eerste model met de minste maatregelen en het laatste model met zoveel mogelijk maatregelen. Nog verdergaande maatregelen zijn niet meer voorgesteld omdat het omliggende wegennet daarvan te veel nadelig effect heeft.

Uit de modellen is af te leiden dat het doseerlicht veruit het meeste effect heeft op het terugdringen van doorgaand verkeer. De maatregel zelf wordt als impopulair ervaren. Niet alleen in Waalre, maar ook op andere plaatsen in Nederland waar voor een dergelijke maatregel is gekozen.

Ondanks dat is het niet wenselijk om het doseerlicht te verwijderen. Mogelijk dat het doseerlicht in de nachtelijke uren op knipperen kan worden gezet.

- Toepassing van de stille betonklinker

In het oorspronkelijke voorstel van het college werd in lijn met de overige herinrichtingen in Waalre-dorp een verharding voorgesteld van gebakken klinkers. De definitieve keuze werd uiteindelijk door de raad bepaald op een stille betonstraatsteen.

Kort na openstelling van de Traverse zijn er een aantal klachten over trillingen ontvangen. Een aantal verkeersremmende voorzieningen zijn daarom aangepast. Trillingsmetingen in een aantal woningen hebben aangetoond dat de trillingen na aanpassingen van de weg binnen de toegestane grenswaarden vallen.

Bij de aanleg en direct na realisatie hebben zich vrij ernstige schadebeelden voorgedaan aan de klinkerverharding. Uit een analyse van de leverancier is gebleken dat er een foutieve partij stenen is uitgeleverd. In overleg met de aannemer en leverancier is het herstel van de weg voorrekening van de leverancier uitgevoerd.

Vanwege deze ervaringen is de vraag gerezen of het betreffende product op langere termijn blijft voldoen. Daartoe zijn een tweetal rapporten waarin de geluidreducerende werking wordt aangetoond binnen een voor de betonstraatsteen gebruikelijke levensduur van ca 30 jaar.

Behoudens deze rapportage zijn een 4 locaties bezocht waarbij de stille betonstraatsteen is toegepast. De aanleg van de betreffende wegen dateert tussen 2017 en 2020. Op geen van de betreffende werd een te hoog schadebeeld van de wegverharding aangetroffen.

Voorts werd bij de betreffende wegbeheerders (gemeente Horst aan de Maas en de gemeente Peel en Maas) navraag gedaan over de ervaringen met de stille betonstraatsteen. Er zijn geen klachten over het product bij die gemeenten bekend.

Totale levenscycluskosten van betonstraatstenen versus gebakken klinkers.
Uit het onderzoek door adviesbureau Tauw in 2021 blijkt dat wanneer voor een korte periode een sober en doelmatige verharding is benodigd, standaard grijze betonstraatsteen vanuit financieel oogpunt de beste oplossing zijn. Echter zullen in alle andere gevallen, straatbakstenen de voordeligere oplossing zijn, wanneer ook de levenscycluskosten (lcc) worden beschouwd.

MKI waarde van betonstraatstenen versus gebakken klinkers
De betonstraatsteen heeft een kortere levensduur dan de gebakken klinker. Een gebakken klinker kan meerdere malen worden hergebruikt. Ondanks het feit het productieproces van de gebakken klinker een hogere milieubelasting kent dan de betonstraatsteen is de totale MKI-waarde van de gebakken klinker gunstiger.

Eindoordeel

Er zijn voor zowel de stille betonstraatsteen als de gebakken klinkers argumenten om voor het product te kiezen. Waar het ene product beter scoort op gebied van geluid overtreft de ander op het gebied van levensduur.

Voor de Traverse noord is er geen aanleiding om te twijfelen over het product stille betonstraatstenen. Een definitieve keuze voor materialisatie vindt plaats na vaststelling van het voorlopig ontwerp.

2. Herinrichting Traverse Noord en relatie met het Mobiliteitsplan

Het Mobiliteitsplan en het traject om de herinrichting van de Traverse Noord in besluitvorming te brengen lopen niet parallel. Toch zijn er aandachtspunten die niet onbenoemd kunnen blijven.

Op de Traverse Noord is nu op ter hoogte van de Hoogstraat een verbod om de Hoogstraat in te rijden ingesteld. Deze maatregel moet sluijverkeer weren. De maatregel wordt in het ontwerp van de Traverse gehandhaafd. Indien uit het mobiliteitsplan andere keuzes blijken, dan kan een aanpassing zonder grote gevolgen worden doorgevoerd.

De oostzijde van de Traverse Noord (o.a. Elandlaan, Daslaan etc) heeft al geruime tijd aangegeven last te hebben van verkeer dat de kruising Willibrorduslaan met de Traverse wil mijden. Hiervoor zijn oplossingen denkbaar zonder het ontwerp van de Traverse noord te beïnvloeden. Oplossingen hiervoor zullen passend moeten zijn in het mobiliteitsplan.

De kruising Wilibrorduslaan met de Traverse levert veel opmerkingen in de voorbereidingen van het mobiliteitsplan. Mogelijk kan een eventuele aanpassing die bij de besluitvorming van het mobiliteitsplan wordt vastgesteld worden uitgevoerd bij de herinrichting van de Traverse.

3. Relatie met onderzoek doorgaand vrachtverkeer Waalre dorp

In het voorjaar van 2023 is een uitgebreid onderzoek gedaan naar de aard en omvang van het doorgaand vrachtverkeer in Waalre dorp. De uitkomsten van dat onderzoek zijn op 10 oktober 2023 aan de raad gepresenteerd.

Geconcludeerd kan worden dat de hoeveelheid vrachtverkeer in de meeste gevallen de beschreven norm niet overschrijdt. Er is nadrukkelijk gekozen om het doorgaand vrachtverkeer zo veel mogelijk te weren zoals opgenomen in het uitvoeringsprogramma gemeente Waalre "Met elkaar op weg naar de toekomst".

De realisatie van de fysieke hoogtebeperking op de Valkenswaardseweg en het verbod voor doorgaand vrachtverkeer voor Waalre-dorp wordt medio 2024 geëffectueerd.

